

M. Saim UYSAL

BDDK'nın karşılık kararı ve küresel finans gelişmeleri

20.9.2019

Bilindiği üzere 2018 yılı Ağustos ayında yaşanan kur-faiz şokundan sonra ülke ekonomisi bir krize girmişti. Bu nedenle son üççeyrektir ekonomi küçülmeye devam ediyor. Milli gelirimiz 722 milyar dolara kadar geriledi. Yurt dışına döviz borcu oldukça yüksek olan reel sektörümüzün bilançoları bozuldu, karları zarara dönüştü ve bankalara kredi borçlarını ödemede zorlandılar. Bu kredi alacaklarının bir kısmı yeniden yapılandırıldı. Bir kısmı karşılık ayrılarak zarar yazıldı, bir kısmı da izlemeye alındı. Bankacılık sektörünün bu problemleri alacakları konusunda piyasa ayrıntılı bilgiye sahip değil. Bu da bankaların değerlerini olumsuz etkiliyor. İşte bu belirsizliğin ortadan kaldırılması amacıyla Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu bu tür problemleri krediler konusunda uzun süredir beklenen açıklamayı yaptı. Ağırlığı enerji ve inşaat sektörü kaynaklı riskli kredilerin "Takipteki Alacaklar" hesabına aktarılması gerektiğini açıkladı. Buna göre sınıflandırılmaları ve mevzuatın uygulanması konusunda bankalara talimat verildi.

Bankalar Birliği Başkanı Sn Hüseyin Aydın'ın açıklamalarına göre ilk aşamada yaklaşık 12 milyarlık bir zarar yazımı söz konusu olacak. Sermaye yeterlilik rasyosu bu durumda Temmuz ayındaki %18.2 oranından %17.7 ye gerileyecek. Takipteki alacaklar oranı da %4.6 dan %6.3 e yükselecek.

Basel III kriterlerinde sermaye yeterlilik rasyosu olarak belirlenen oran %8. BDDK ihtiyatlı bir yaklaşımla bu oranı %12 belirlemişken %17.7 oranı oldukça iyi bir rasyodur. BDDK açıklamasında; son bir yıl içinde kamu sermayeli bankalar başta olmak üzere bankacılık sektörünün kar kaynaklı katkı hariç nakdi ilave, ana sermaye ve katkı sermaye unsurlarında 49 milyar liralık artış yaşandığı belirtilerek sektörün aktif kaynaklı riskleri yönetebilecek seviyede olduğu hususunun altı çizildi.

Karşılık konusunda atılan bu adım gecikerek te yapılırsa olumlu. Ancak bu konuda daha şeffaf ve tüm sektörleri kapsayan 1, 2. ve 3. grup krediler konusunda daha açıklayıcı bilgiler verilmesinde yarar var. Bankacılık sektörü 2018/2019 Haziran döneminde yaklaşık 70 milyar dolarlık

küçülme yaşadı. Aktiflerinin %45 i, pasiflerinin ise %52 sinin yabancı para olduğu bir görünüm sergiliyor. Sektörün 2013 yılında toplam mevduatının döviz cinsinden oranı %30 iken bugün %50'leri aştığını ve bu oranın artma eğiliminde olduğunu görüyoruz. Dış piyasada swapların işlerliğini ortadan kaldırmak da ayrıca olumsuz etkiler yaratıyor. Faiz indirimlerinin büyümeyi ne kadar etkileyeceği henüz belli değil. Kredi talep etmede de büyük bir istek yok. Genellikle eski krediler yeniden yapılandırılıyor. İşte bu ortamda Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası Başkanı Chakrabarti, "Türk ekonomisinin iyileşmeye başladığını, enflasyonun düşmeye başladığını, döviz kurunun görece istikrara kavuştuğunu ancak büyüme için makro ekonomik istikrarın önemli olduğunu, hukukun üstünlüğü konusunda Türkiye'nin kendisini geliştirmesi gerektiğini" ifade etti. Bankacılık sektörünün sorunlu kredilerle ilgili karşılık adınının süratle sonuçlandırılarak bilançolardan temizlenme işlemi bütçeye ek yük yaratmadan sona erdirilmelidir.

Küresel finans sisteminde ekonomimiz açısından görece olumlu gelişmeler yaşanıyor. Avrupa Merkez Bankasının faiz indirimi ve varlık alımı kararından sonra FED (Amerikan Merkez Bankası) de 25 baz puanlık faiz indirimine gitti. Japonya Merkez Bankası da parasal genişleme için hala alanları olduğunu açıkladı. Bu gelişmeler kuşkusuz gelişmekte olan piyasaları olumlu etkileyecek. Powell'in kafa karıştırıcı mesajları nedeniyle yüksek ölçekte olumlu etki olmasa da olumsuz bir etkinin olmaması da önemli. Bu gelişmeden yararlanabilmemiz için kendi ev ödevlerimizi tamamlayıp yeni bir hikaye yazmalıyız. Ekonomiyi canlandırmak için risklerimizi azaltmamız ve beklentiler ile fiyatlama davranışlarını olumluya çevirmemiz gerekiyor. Kamu maliyesinin genişleme alanı kalmadı. Bütçe, bir defalık gelirler çıkarıldığında büyük açıklar veriyor. Vergi gelirleri daralmayla birlikte ciddi oranda azalıyor. Kamu harcamalarının azaltılması, bir bütünlük içinde büyüme ve makro ekonomik istikrar ile evrensel standartlarda bir hukuk ortamı yaratılması, özetle iç ve dış piyasaları ikna edecek yeni bir hikayeyi sunmamız güven ve istikrarın temininde önemli rol oynayacaktır.